

Громадська організація «Зберегти Пікуй»

с. Щербовець, буд.75, Мукачівський рн, Закарпатська обл. 89110, savepikuy@gmail.com,
+380982576176, Код 45027394

№54/19.01.2025

Міністерство захисту довкілля та природних
ресурсів України
03035, м. Київ, вул. Митрополита В. Липківського, 35,

OVD@mepr.gov.ua

Грицак Олені Анатоліївні

ЗАУВАЖЕННЯ до Звіту з Оцінки впливу на довкілля «Нове будівництво та експлуатація об'єктів енергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (вітрової електричної станції) на території Тур'є-Реметівської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області (за межами населеного пункту). Ідентифікаційний код юридичної особи 45043898. Реєстраційний номер справи в реєстрі про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 8343.

1. Щодо порушення Законів України.

Цей Звіт ОВД має прямі ознаки, що свідчать про порушення Законів України, а саме

1.1. Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Звіт ОВД не містить територіальної та технічної альтернативи планованої діяльності, адже згідно з вимогами ч. 2, ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», звіт ОВД має включати виправдані альтернативи планованої діяльності. Тому має місце пряме порушення Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

1.2. Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» стаття 9¹ пункт 3, «Про регулювання містобудівної діяльності», Постанови Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. № 555 «Про затвердження порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні» та Схеми планування території Закарпатської області що затверджена Рішенням Закарпатської обласної ради № 731 від 17 травня 2013 року.

У Звіті відсутні дані про обов'язкові громадські обговорення та дані про Висновок Звіту з Оцінки Впливу на Довкілля згідно статті 3 ч.3 пункт 2 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо Рішень Тур'є-Реметівської сільської ради про надання дозволу та затвердження проектів землеустрою, земельних ділянок для будівництва вітроелектростанції на полонині Рівна, цільове призначення яких змінюється з сільського господарських земель комунальної власності та земель товарного сільськогосподарського

виробництва на землі «для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій» з категорією земель «землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення».

У Звіті відсутні копії протоколів громадських слухань при зміні цільового призначення земельних ділянок, що відведені для будівництва вітроелектростанції, з сільського господарських земель комунальної власності та земель товарного сільськогосподарського виробництва на землі «для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій» з категорією земель «землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення».

Цитата з Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»:

«Стаття 3. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля.

1. Здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

3. Друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включає:

2) сільське господарство, лісівництво та водне господарство: **зміна цільового призначення земель сільськогосподарського призначення** (якщо нове призначення відноситься хоча б до одного виду діяльності, зазначеного у частинах другій та третій цієї статті) та зміна цільового призначення особливо цінних земель;».

Згідно Схеми планування території Закарпатської області що затверджена Рішенням Закарпатської обласної ради №731 на території, що призначена для будівництва 30 вітроустановок не передбачено розміщення об'єктів вітроенергетики.

У Звіті ОВД відсутні дані щодо розробленої Схеми планування окремої гірської території, що включає території Тур'є-Реметівської територіальної громади, Ужгородського району Закарпатської області, у тому числі за межами населених пунктів, як то вимагає Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», статті 12, 19.

Цитата з Рішення Верховного суду від 09 жовтня 2024 р:

(https://reyestr.court.gov.ua/Review/122379452?fbclid=IwY2xjawG6hb1leHRuA2FlbQIxMAABHRYo2PxgBtwStrvr_USMwHtjvkU9KpL3z9g2t-9w14uXQbaZOUJ1m28ZA_aem_iEBvXP6yxmDFdAIX_2v7AQ) –

«Відповідно частини другої статті 19 Закону № 3038-VI детальний план території за межами населених пунктів розробляється відповідно до схеми планування території (частини території) району та/або області з урахуванням державних і регіональних інтересів.

Розроблення детального плану території за межами населених пунктів та внесення змін до нього здійснюються на підставі розпорядження відповідної районної державної адміністрації.

Статтею 19 Закону № 3038-VI врегульований порядок затвердження ДПТ, зокрема, за межами населених пунктів (ч. 2 ст. 19), за змістом якої детальний план території за межами населених пунктів розробляється відповідно до схеми планування. Схема планування, яка підлягає врахуванню може бути розроблена на територію (частину території) району та/або області. При цьому при затвердженні ДПТ врахуванню підлягають державні і регіональні інтереси.

Положення частини другої статті 19 Закону Закону № 3038-VI узгоджуються з вимогами статті 12 цього Закону, яка передбачає особливості розроблення та затвердження схем планування окремих частин території України.

У частині першій статті 12 Закону № 3038-VI міститься перелік окремих частин території України, схеми планування яких розробляються за рішенням Кабінету Міністрів України. Серед таких частин територій України видокремлено гірські території Карпат.»

Тому, Детальний план території за межами населених пунктів Тур'є-Реметівської сільської ради, що доданий до цього Звіту і на основі якого готувався Звіт ОВД, не є чинним. Відповідно, будівництво 30 ВЕУ на цих територіях є незаконним.

1.3. Законів України – Конвенції про охорону дикої флори та фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), Рамкової Конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат (Протоколом про збереження і стале використання біологічного та ландшафтного різноманіття до цієї Конвенції), Європейської ландшафтною Конвенції та Постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.23р. № 499 «Про затвердження Порядку створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах та Порядку створення охоронних зон для збереження об'єктів Червоної книги України»

Територія планованої діяльності, а саме Полонина Рівна є частиною об'єкту Смарагдової мережі UA0000610 (Полонинський хребет <https://emerald.eea.europa.eu/>), яка перебуває під захистом міжнародної угоди, що ратифікована державою України і є Законом України – Бернською Конвенцією.

Метою Конвенції є не промислова розробка територій Смарагдової Мережі, а їх збереження. Так само Полонина Рівна захищена Рамковою Конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат (Протоколом про збереження і стале використання біологічного та ландшафтного різноманіття до цієї Конвенції) та Європейською ландшафтною Конвенцією.

У Звіті не взяті до уваги ці міжнародні зобов'язання держави Україна – передусім берегти біорізноманіття, тому на підставі Recommendation No. 157 (2011) та Recommendation No. 225 (2024) Бюро Бернської Конвенції, територія планованої діяльності не може розглядатися як місце промислового енергетичного розвитку.

2. Щодо ігнорування Пропозицій до обсягу та деталізації звіту з ОВД на пропоновану діяльність з боку ГО «Зберегти Пікуй».

2.1. Повністю проігнорована Пропозиція щодо збереження території Смарагдової Мережі UA0000610 (Полонинський хребет <https://emerald.eea.europa.eu/>) у яку входить Полонина Рівна від промислової забудови.

2.2. Проігноровані Пропозиції до суб'єктів господарювання, що планують будувати 30 вітроустановок, щодо офіційного інформування про загибель орнітофауни від ВЕС. У звіті відсутні дані про наукові, громадські чи інші установи, що будуть проводити системний

моніторинг та публічне оповіщення про випадки зіткнення птахів та кажанів з вітроустановками. У Звіті не передбачені та не розроблені конкретні механізми щодо прозорого, публічного та ефективного інформування громадян щодо негативного впливу ВЕС на орнітофауну, а саме загибель птахів та кажанів від зіткнення з вітроустановками. У Звіті не взяті офіційні зобов'язання не приховувати факти загибелі орнітофауни.

2.3. У Звіті не вказані санітарно-захисні зони (СЗЗ) вітроустановок для природного навколишнього середовища. У Звіті не оцінений вплив від експлуатації 30 ВЕС, з урахування розмірів СЗЗ **на довкілля**.

2.4. У Звіті не оцінений вплив вітроустановок, а саме акустичний, вібраційний, світловий, електромагнітний, «ефект мерехтіння тіней» **на природне навколишнє середовище**, а саме, на всі види флори і фауни, їхні оселища, на діючі та запроєктовані природоохоронні території, ґрунти та водні об'єкти, при потраплянні у СЗЗ, зокрема включаючи й мігруючі види тварин. Не надані чіткі розрахунки на підставі діючих вітчизняних норм та методик.

2.5. У Звіті не взяті до уваги Пропозиції щодо обґрунтування відмови від територіальної альтернативи 2. Обґрунтовано не доведена відмова від такої територіальної альтернативи 2 з урахуванням порівняння вимірних даних сили та напрямку вітру, для обох територій, впливу на соціальне середовище, невідворотних втрат та деградації природного середовища. У звіті взагалі відсутня як така альтернативна географічна територія, що як зазначено вище є прямим порушенням Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

2.6. У Звіті не взяті до уваги Пропозиції щодо обрахування та порівняння збитків від втрат екосистемних послуг. Необґрунтованим є відхилення цієї пропозиції, мотивуючи це відсутністю затверджених методик. Адже по-перше, частина досліджень для цього Звіту з інших аспектів впливу оцінюється по незатвердженим методикам, як то наприклад вплив «ефекту мерехтіння тіней» на соціальну складову та інше, а по-друге, існує набір методик, які прямо та опосередковано дають можливість здійснити оцінку екосистемних послуг.

2.7. У Звіті не взяті до уваги Пропозиції щодо детального інформування про методи та технології і місця утилізації вітроустановок після зазначеного терміну експлуатації. Не вказані об'єми індустріального сміття, що утворяться після закінчення терміну експлуатації всіх 30 вітроустановок, не вказані координати (юридичні адреси) переробних підприємств та сміттєзвалищ, куди будуть транспортувати утилізовані частини вітроустановок, не вказані кількісні показники викидів парникових газів, що будуть утворюватися під час демонтажу чи заміни всіх 30-ти вітроустановок та під час транспортування на сміттєзвалища чи переробні підприємства.

2.8. У звіті відсутнє повноцінне дослідження та оцінка впливу на екотуризм, особливо заборону такого туризму та смертельну небезпеку під час зимових походів на Полонину Рівна. Дані про низькі надходження від туристичного збору не є якісним чи кількісним показником туризму – це лише свідчення неефективної роботи представників місцевої територіальної громади, що не змогли налагодити збір податків. У Звіті не описані всі обмеження щодо вільного доступу до туристичних маршрутів.

2.9. У звіті не наданий перелік всіх видів туризму та спорту, що будуть припинені в зоні ВЕС.

3.1. У звіті не досліджений візуальний вплив на природний ландшафт, не зазначені вітчизняні або міжнародні методики чи норми, що були використані при оцінці візуального впливу.

На підставі ознак порушення українського та міжнародного законодавства щодо захисту цінного карпатського гірського рекреаційного регіону на території Тур'є-Реметівської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області (за межами населеного пункту, а саме:

Законів України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про Червону книгу України», «Про природно-заповідний фонд», «Про природне навколишнє середовище», «Про тваринний світ України», «Про рослинний світ України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про регулювання містобудівної діяльності», Постанови Кабінету міністрів України від 25.05.2011 р. № 555 «Про затвердження порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проєктів містобудівної документації на місцевому рівні», Постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.23р. № 499 «Про затвердження Порядку створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах та Порядку створення охоронних зон для збереження об'єктів Червоної книги України» та Конвенцією про охорону дикої флори та фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), Рамкову Конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат (Протоколом про збереження і стале використання біологічного та ландшафтного різноманіття до цієї Конвенції) та Європейську ландшафтну Конвенцію,

беручи до уваги природоохоронний статус території Полонина Рівна, міжнародних зобов'язань держави України у питанні збереження біорізноманіття на територіях Смарагдової мережі, суттєвих ризиків для довкілля, що частково описані у цьому Звіті, відсутності певних досліджень, оцінки негативних впливів від вітроенергетики **на довкілля**, браку технології, відсутності чітких норм та методик для оцінки такого впливу на **довкілля**, ігнорування авторами Звіту більшості Пропозицій до обсягу та деталізації Звіту з ОВД на пропоновану діяльність з боку ГО «Зберегти Пікуй», вважаю, що планована діяльність на території Полонина Рівне не може розглядатися для будівництва 30-ти промислових вітроенергетичних об'єктів. Для планованої діяльності пропоную вибрати іншу географічну альтернативу.

З повагою,

Вишневська Н.О., голова ГО «Зберегти Пікуй», гідрогеолог, спеціалізація геоecологія КДУ ім Т.Г.Шевченка.

